

ABSTRAKT

Diplomová práce *Žákovské strategie řešení úloh na ZŠ a SŠ* přináší pohled na problematiku, která je nastíněna názvem. Přitom je zacílena na žákovské strategie řešení úloh, které úzce souvisí s informační gramotností.

V práci nejprve vymezuji základní pojmy pro oblast slovních úloh. Následně se zaměřuji na teoretické poznatky z oblasti samotných strategií řešení úloh.

Obsahem experimentální části práce je průzkum žákovských řešení osmi vybraných úloh, pomocí kterého jsem hledal odpověď na tři základní otázky této práce.

Samotný experiment je rozdělen do dvou větví. Jedna větev experimentu probíhala na nižším stupni víceletých gymnázií, druhá na vyšším stupni víceletých gymnázií a v malé míře i na střední škole.

Teoretická část obsahuje pohledy různých autorů na problematiku úloh a slovních úloh. Tyto jednotlivé přístupy představuji a porovnávám. Výsledkem je vymezení pojmů potřebných pro experimentální část práce.

Hlavním cílem experimentální části práce je nalezení odpovědí na tři základní otázky této práce, s využitím údajů z nižšího i vyššího stupně víceletých gymnázií. Zaměřil jsem se přednostně na úlohy zahrnující oblast práce s daty, závislostmi a statistikou, která také úzce souvisí s využitím algebraických zápisů a problematikou matematických funkcí.

Úlohy pro experimentální část práce jsem vybral ze sbírek, v nichž jsou hojně zastoupeny právě úlohy orientované na práci s informacemi, daty, tabulkami a schématy.

V práci jsem hledal odpověď na tři základní otázky:

- 1) Jak souvisí zvolený přístup v řešení úlohy s šancí na její úspěšné dořešení?
- 2) Jak souvisí aktuální prospěch žáka se zvoleným přístupem v řešení matematické úlohy?
- 3) Je žákovské vnímání náročnosti úlohy vždy odpovídající skutečné náročnosti, pokud ji měřím pomocí celkové úspěšnosti?

Výstupem experimentální části jsou potom odpovědi na nastíněné otázky, ačkoliv vzhledem k omezenému rozsahu experimentu jde spíše o shrnující nástin výsledovaných zákonitostí.

V rámci první otázky jsem zjistil vyšší obtíž s dořešením úloh u žáků, kteří výrazněji spoléhají na naučené algoritmy. V rámci druhé otázky jsem nenalezl žádnou výraznější souvislost mezi známkou na vysvědčení a preferovanou strategií. V rámci třetí otázky jsem pozoroval zřejmou korelaci vnímané a skutečné náročnosti úloh, která nastala u sedmi z osmi zkoumaných slovních úloh.

Klíčová slova

Úloha, slovní úloha, zadání, problémová situace, strategie řešení, chyba, analýza strategie řešení, úspěšnost, řešení úloh.